

ΑΙ

Οδός Αθηνάς

Όταν σχεδιάστηκε η οδός Αθηνάς το 1834, το Μοναστηράκι ήταν κεντρικότερο σημείο στην τότε πόλη σε σχέση με την Ομόνοια (ενδεικτική η αριθμηση του δρόμου που ξεκινά από το Μοναστηράκι). Στα πλαίσια της ανάπτυξης της πόλης, ο αστικός ιστός επεκτάθηκε από την περιοχή της Πλάκας και του Ψυρρή ανατολικά (άκρο της η Ευριπίδου) και βόρεια προς την περιοχή του Ανάκτορου - της σημερινής Βουλής.

Όταν οι αρχιτέκτονες Κλεάνθης και Σάουμπερτ εκπόνησαν το πρώτο σχέδιο της πόλης το 1833, τοποθέτησαν τα Ανάκτορα του Όθωνα στην πλατεία Ομονοίας, από την οποία θα ξεκινούσαν οι οδοί Αθηνάς, Πειραιώς, Αγίου Κωνσταντίνου, 3ης Σεπτεμβρίου, Πανεπιστημίου και Σταδίου στο πρότυπο της «Πλατείας του Αστέρου» των Παρισίων. Η οδός Σταδίου θα κατέληγε στο Παναθηναϊκό Στάδιο και η οδός Αθηνάς στην είσοδο της Ακρόπολης (απόφαση που έδωσε και το όνομά στον δρόμο, σαν νοητή συνέχεια του ναού της Παρθένου Αθηνάς στην Ακρόπολη). Το σχέδιο όμως δεν τέθηκε τελικά σε εφαρμογή γιατί κρίθηκε πολυδάπανο.

Μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας από το Ναύπλιο στην Αθήνα, η Αθηνάς διαμορφώθηκε ως δρόμος-παζάρι των εμπορευμάτων που έφταναν από την επαρχία ή το εξωτερικό για να τροφοδοτήσουν τους κατοίκους της νέας πρωτεύουσας. Έτσι έγινε «ο δρό-

μος των εμπόρων», που τα σπίτια τους ήταν συνήθως στον πρώτο όροφο και τα μαγαζιά στο ισόγειο. Πολλοί εύποροι έμποροι εγκαταστάθηκαν εκεί, προσλαμβάνοντας γνωστούς αρχιτέκτονες για να σχεδιάσουν και να οικοδομήσουν μεγαλοπρεπή κτίρια πολλά εκ των οποίων σώζονται ως και σήμερα (δυστυχώς δύο πολύ σημαντικά κτίρια τα οποία έχουν κατεδαφιστεί είναι το Βαρβάκειο Λύκειο, που βρισκόταν στη σημερινή λαχαναγορά, και το Δημοτικό θέατρο στην πλατεία Κοτζιά).

Η κεντρική αγορά καθόριζε πάντα σε πολύ μεγάλο βαθμό τη μορφή της οδού αλλά ο εμπορικός της χαρακτήρας τονίσθηκε κι άλλαξε βαθειά μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Με την εισροή των προσφύγων ο δρόμος απέκτησε πολύ πιο πολύμορφο χαρακτήρα αλλά και κλήθηκε να σηκώσει το μεγαλύτερο βάρος των υπαίθριων μικροεμπόρων. Το Δημοτικό θέατρο δε, παραχωρήθηκε από το Δήμο για την εγκατάσταση προσφύγων.

Έτσι στις αρχές του 20ου αιώνα, τα δύο άκρα του δρόμου είχαν πολύ διαφορετικό χαρακτήρα: Το νότιο κομμάτι προς το Μοναστηράκι («λαϊκό») και το βόρειο προς την Ομόνοια («αστικό»). Το Μοναστηράκι ήταν ήδη κέντρο μικροεμπορίου μεταχειρισμένων ειδών. Στη αρχή του δρόμου είχε το παλαιπωλείο του ο έμπορος Γιουσουρούμ, του οποίου το όνομα κατέληξε συνώνυμο με το Μοναστηράκι. Η περιοχή από το Μοναστηράκι προς το Θησείο ήταν κέντρο επεξεργασίας μετάλλου και λεγόταν Γύφτικα. Η περιοχή από το Μοναστηράκι προς την Πανδρόσου είχε μαγαζιά

με φθηνά ρούχα και παπουτσάδικα, ενώ η περιοχή του Ψυρρή, ήταν κυρίως εργατική με βιοτεχνίες και δερματάδικα. Στην άλλη άκρη του δρόμου, την αστική ζωή μαρτυρούν δύο ακόμη μεγαλόπρεπα ξενοδοχεία, ο «Μέγας Αλέξανδρος» και το «Μπάγκειον».

Σταδιακά όμως η πλάστιγγα έγειρε προς τη «λαϊκή» μεριά καθώς καθημερινά χιλιάδες Αθηναίοι μαζεύονταν στην Κεντρική Αγορά αλλά και στα γύρω φθηνά μαγαζιά. Έτσι δημιουργήθηκαν αρκετά καφενεία, ζαχαροπλαστεία, εστιατόρια, όπως και ξενοδοχεία με επαρχιώτες, εμπόρους και αγοραστές - ένα από αυτά σώζεται έως σήμερα, το ερειπωμένο «Βενετία». Ο παράγοντας όμως που διαδραμάτισε καθοριστικό λόγο στη μετατροπή ολόκληρης της Αθηνάς σε πολυπληθή δρόμο ήταν ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος. Ο σταθμός του Μοναστηρακίου εγκαινιάστηκε το 1895 ενώ της Ομόνοιας εγκαινιάστηκε από τον Ελευθέριο Βενιζέλο το 1930 και χάρη στους δύο σταθμούς υπήρχε καλύτερη πρόσβαση στο κέντρο από τα προάστια και το λιμάνι. Σημαντικός και ο ρόλος της την περίοδο των Δεκεμβριανών καθώς το Μοναστηράκι και του Ψυρρή ελέγχονταν από τον Ε.Λ.Α.Σ., ενώ η Ομόνοια από την κυβέρνηση και τους Βρετανούς. Έτσι η οδός Αθηνάς εκείνη την περίοδο ήταν πεδίο έντονων οδομαχιών, τότε δε πυρπολήθηκε και η Βαρβάκειος Σχολή η οποία λειτουργούσε από το 1860 και τελικά κατεδαφίστηκε το 1955.

Από το 1950 περίπου ξεκινάει μια νέα σελίδα για την οδό. Οι τελευταίοι παλιοί ιδιο-

κτήτες εγκαταλείπουν τις κατοικίες τους που αντικαθίστανται από ξενοδοχεία β' και γ' κατηγορίας. Οι όροφοι των κτιρίων μετατρέπονται σε γραφεία ή αποθήκες και αρκετά νεοκλασικά κατεδαφίζονται για να αντικατασταθούν από πολυώροφα κτίρια γραφείων.

Στο σήμερα σε αυτόν το δρόμο εξακολουθεί να χτυπάει η καρδιά του χοντρεμπορίου και του λιανεμπορίου των τροφίμων. Συναντάμε πολλούς μικροπωλητές επί της οδού, αλλά και στους παραδρόμους, μπορεί κάποιος να βρει μαγαζιά που να πωλούν οτιδήποτε. Όσον αφορά τις αλλαγές στις χρήσεις των ακινήτων επί της οδού, έχουν ανοίξει πλέον μεγαλύτερου εμβαδού καταστήματα, ενώ έχουν σχεδόν εκλείψει τα καφενεία. Σημαντική αλλαγή επήλθε στην περιοχή από τότε που άνοιξε ο σταθμός μετρό στο Μοναστηράκι το 2003 ενώ με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της πλατείας το 2007, το σημείο κατακλύζεται με πολύ κόσμο, ιδιαίτερα νέους. Έτσι κατά κάποιον τρόπο η εικόνα του δρόμου έχει αντιστραφεί, μεταλασσομένη βέβαια, καθώς η πλατεία Μοναστηρακίου έχει μετατραπεί σε ένα πολύ ζωντανό σημείο συνάντησης, ενώ στην άλλοτε αστική πλατεία Ομονοίας συναντά κανείς την ερημιά τις βραδινές κυρίως ώρες.

Η οδός Αθηνάς επονομαζόμενη και ως «οδός των θαυμάτων» ή «ο κήπος του λαού» παραμένει ως σήμερα πολυπολιτισμική, πολύχρωμη και πολύοση, τόσο που σωστά θα την χαρακτήριζε κάποιος τον πιο αντιπροσωπευτικό δρόμο της πόλης, ή ακόμα ακριβέστερα, την καρδιά της Αθήνας.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»

πλατεία Ομονοίας 19 & Αθηνάς

Το τετράωρο ξενοδοχείο "Μέγας Αλέξανδρος", που δεσπόζει στη δυτική γωνία της διασταύρωσης της οδού Αθηνάς με την πλατεία Ομονοίας, οικοδομήθηκε το έτος 1889, βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Ernst Ziller (1837-1923), κατόπιν δωρεάς του Ιωάννη Μπάγκα (ή Πάγκα). Η ανέγερσή του (μαζί με το διδύμο του "Μπάγκειο", λίγο αργότερα) εγκαινιάσε, κατά κάποιο τρόπο μια νέα εποχή για τα αθηναϊκά ξενοδοχεία, από πλευράς μεγέθους, εσωτερικής διάταξης και εξωτερικής μορφής (χαρακτηριστική η διακόσμηση της ζώνης του τελευταίου ορόφου με τις βαθυκόκινες ορθογώνιες επιφάνειες). Βασικό νέο στοιχείο αποτελεί η ύπαρξη κεντρικού αίθριου, με κυρίαρχο στοιχείο το γυαλί. Αρχικά ήταν τριώροφο, με αγάλματα στη στέψη, τα οποία αφαιρέθηκαν όταν προστέθηκε ο τέταρτος όροφος (μετά το 1920).

ΚΤΙΡΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΗΣΑΠ

Αθηνάς 67

Πρόκειται για κτίριο που χτίστηκε πάνω από τον παλιό Σταθμό Ομονοίας. Είναι ελάχιστα γνωστό ότι μέχρι τότε ο σταθμός της Ομονοίας, ο οποίος εγκαινιάστηκε το 1895, δεν βρισκόταν επί της πλατείας, αλλά παραπλευρώς στο ξενοδοχείο Μέγας Αλέξανδρος, περίπου στο ύψος που συμβάλλουν οι οδοί Αθηνάς και Λυκούργου, στη θέση που είναι σήμερα το κτίριο διοίκησης του ΗΣΑΠ και ήταν ορατός από γέφυρα που υπήρχε στην οδό Λυκούργου. Προκειμένου να γίνει η επέκταση της γραμμής, υπογείως, ως τον σταθμό ΑΤΤΙΚΗ με διπλή γραμμή για να ενωθεί ο Ηλεκτρικός με την Κηφισιά, δημιουργήθηκε ο νέος κεντρικός σταθμός της Ομονοίας. Τα έργα ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 1928 και το 1930 εγκαινιάζεται από τον Ελευθέριο Βενιζέλο ο υπόγειος σταθμός ΟΜΟΝΟΙΑ. Αργότερα το 1948 και το 1949 εγκαινιάζονται αντίστοιχα οι σταθμοί ΒΙΚΤΩΡΙΑ και ΑΤΤΙΚΗ.

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αθηνάς 61-63

Ένα από τα αρχιτεκτονικά στολίδια της πόλης είναι το δημαρχιακό μέγαρο επί της οδού Αθηνάς, στην Πλατεία Κοτζιά. Η δημιουργία του, σε μελέτη και σχέδια του Παναγιώτη Κάλκου, αποφασίστηκε επί δημαρχίας του Κυριακού το 1871 μετά τη χορήγηση ενός δανείου ύψους 130.000 δρχ. από την Εθνική Τράπεζα. Ο σχεδιασμός του διώροφου αυστηρού νεοκλασικού ήταν άμεσα επηρεασμένος από την αρχιτεκτονική των ανακτόρων, ενώ οι εργασίες ανέγερσής του διήρκεσαν μόλις 2 χρόνια. Χαρακτηριστικό είναι το δωρικού ρυθμού πρόπυλο του. Το 1901 σημειώθηκαν οι πρώτες τροποποιήσεις στη διαρρύθμιση του χώρου, ενώ την περίοδο 1935-1937 προστέθηκε ο τρίτος όροφος.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΟΛΥΜΠΙΑΣ»

Αθηνάς 57

Το πεντάωρο αυτό κτίριο της οδού Αθηνάς οικοδομήθηκε κατά το Μεσοπόλεμο (ολοκληρώθηκε το 1939) και αρχικά στέγαζε το ξενοδοχείο «Ολυμπιάς». Αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα ενός μεταβατικού μοντερνισμού, σε αφαιρετικό μορφολογικό ύφος, το οποίο όμως έχει ξεκάθαρες αισθητικές αναφορές στη βυζαντινή παράδοση.

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ (ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΜΕΝΟ)

Φρουταγορά

Η θεμελίωση του Βαρβάκειου Λυκείου έγινε το 1857. Την εκπόνηση των σχεδίων και την επίβλεψη του έργου ανέλαβε ο αρχιτέκτονας Παναγιώτης Κάλκος. Το 1915, το κτίριο επιτάχθηκε αρχικά από τον στρατό και αργότερα από τη Χωροφυλακή. Η λειτουργία του συνεχίστηκε μέχρι τον πόλεμο. Το 1955 κατεδαφίζεται εξαιτίας των ζημιών που υπέστη από την πυρκαγιά του 1944. Επρόκειτο για διώροφο κτίριο, σε αυστηρό νεοκλασικό ρυθμό με ιωνικούς μαρμαρίνους κίονες στην είσοδο. Βρισκόταν ακριβώς απέναντι από τη Βαρβάκειο Αγορά.

ΟΙΚΙΑ Α. ΚΑΤΣΑΝΔΡΗ

Αθηνάς 51 & Ευριπίδου

Απλό διώροφο κτίριο, με κατοικία στον όροφο και καταστήματα στο ισόγειο. Οικοδομήθηκε το 1878 και είναι σχέδιο του αρχιτέκτονα Ernst Ziller (1837-1923). Οι είσοδοι του ισόγειου χωρίζονται με πεισούς δωρικού ρυθμού. Από φωτογραφίες της δεκαετίας του 1960, παρατηρείται ότι τα παράθυρα του ορόφου έφεραν νεοκλασικά αετώματα, τα οποία αφαιρέθηκαν κατά την «επισκευή» του στη συνέχεια.

Αθηνάς 19

Αρχιτεκτονική της 3ης δεκαετίας του 20ου αιώνα με χαρακτηριστική την αυστηρή οργάνωση των στοιχείων της όψης. Η σύνθεση εμπλουτίζεται με μοτίβα Art Deco στο κιγκλιδώμα του μπαλκονιού.

ΜΟΝΗ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑΣ

Μοναστηράκι

Πρόκειται για καμαροσκέπαστη βασιλική εκκλησία, αφιερωμένη στην Παναγία Παντάνασσα που χτίστηκε τον 10 αιώνα. Η μονή έδωσε το όνομά της σε ολόκληρη την περιοχή, καθώς ο ναός αναφέρεται ως Μεγάλο Μοναστήρι και με την ονομασία αυτή είναι γνωστός κατά τους πρώτους της χρόνους. Απ' την επανάσταση και μετά, η ονομασία Μεγάλο Μοναστήρι εξέπεσε σε Μικρομοναστήρι ή Μοναστηράκι. Τα κελιά της Μονής βρίσκονταν στη θέση της σημερινής πλατείας, ενώ όλη η περιοχή ήταν γεμάτη από μικρομάγαζα, από τα οποία πολλά βρίσκονται ακόμα στη γειτονική οδό Πανδρόσου.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΜΠΑΓΚΕΙΟΝ

πλατεία Ομονοίας 18 & Αθηνάς

Το τετράωρο ξενοδοχείο «Μπάγκειον» (αναφερόμενο σε παλαιότερες επιγραφές και ως «Πάγκειον»), που δεσπόζει στην ανατολική γωνία της διασταύρωσης της οδού Αθηνάς με την πλατεία Ομονοίας, οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1890-1894, βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Ernst Ziller (1837-1923), κατόπιν δωρεάς του Ιωάννη Μπάγκα (ή Πάγκα). Στο σημείο εκείνο προϋπήρχε οικία, στην οποία διέμενε, μέχρι το 1883, η οικογένεια του Χαρίλαου Τρικούπη. Σε αντίθεση με τα περισσότερα ξενοδοχεία της ευρύτερης περιοχής της Ομονοίας που παρήκμασαν μεταπολεμικά, το «Μπάγκειον» παρουσίασε μια αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, καθώς λειτουργούσε τουλάχιστον μέχρι το 1969.

ΚΤΙΡΙΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Αθηνάς 56

Το κτίριο γραφείων στη γωνία των οδών Αθηνάς και Λυκούργου, οικοδομήθηκε το 1920, για λογαριασμό του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων. Πρόκειται για και είναι σχέδιο του αρχιτέκτονα Βασίλειου Κουρεμένου κι αποτελεί προσθήκη σε προγενέστερο νεοκλασικό κτίριο. Η αναμόρφωση του υπάρχοντος κτιρίου έγινε με μια μοντερνιστική διάθεση με στόχο την «εναρμόνισή του με τις νέες λειτουργικές και κατασκευαστικές συνθήκες», χωρίς ωστόσο, να χαθεί η κλασική αισθητική του. Το έργο εμφανίζει στοιχεία αναζήτησης της «ελληνικότητας», με τα πήλινα διακοσμητικά στοιχεία, τα πολύχρωμα μάρμαρα και τις ψηφιδωτές αναπαραστάσεις της ελληνικής μυθολογίας.

Πλατεία Κοτζιά

Η πλατεία με τα περισσότερα ονόματα: Πλατεία Λουδοβίκου, Πλατεία Λαού, Πλατεία Ταχυδρομείου, Πλατεία Δημαρχείου, Πλατεία Κοτζιά, Πλατεία Εθνικής Αντίστασης. Το 1831 ο Κλεάνθης παραχωρεί έκταση που κατείχε κοντά στην Ομόνοια προκειμένου να δημιουργηθεί «Ο κήπος του Λαού». Επί της πλατείας βρίσκεται και το Μέγαρο Μελά, διώροφο κτίριο σχεδιασμένο από τον Τσίλερ. Κτίστηκε το 1874 και επρόκειτο για το μεγαλύτερο ιδιωτικό κτίριο της εποχής. Το Μέγαρο Μελά λειτουργήσε αρχικά ως ξενοδοχείο, το «Grand Hotel d' Athènes», με σκοπό να φιλοξενεί Έλληνες από το εξωτερικό που επισκέπτονταν την Αθήνα. Το 1881 αποτέλεσε, για μικρό χρονικό διάστημα, τη στέγη του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Το 1974, το Μέγαρο Μελά κηρύχθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού διατηρητέο και από το 1979 μισθώθηκε και στεγάσει υπηρεσίες της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Χαρακτηριστικά αρχιτεκτονικά στοιχεία του κτίσματος είναι οι τέσσερις γωνιαίοι πυργίσκοι του, το κομψό κεντρικό αίθριο στο ισόγειο, οι διακοσμητικές καρυάτιδες και τα κυκλικά μετάλλια με τις κεφαλές του Ερμή.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΜΕΝΟ)

Πρόκειται για έργο του Τσίλερ, σχεδιασμένο στο πνεύμα του σαξονικού και βιεννέζικου εκλεκτικισμού των δεκαετιών 1860 και 1870. Θεμελιώθηκε το 1873, εγκαινιάστηκε 15 χρόνια με χορηγία του Ανδρέα Συγγρού που έθεσε όμως τους όρους του: το ισόγειο θα στεγάσει καταστήματα και ο πρώτος όροφος θα στεγάσει την τράπεζά του. Το θέατρο είχε πολύ μικρή σκηνή αλλά πολύ καλή ακουστική και χωρητικότητα 1500 θέσεων. Σαν χωροθεσία το κτίριο είχε την κεντρική είσοδο στην Αιόλου μ' ένα κήπο μπροστά, με την όψη προς την Εθνική Τράπεζα, ενώ η πίσω όψη του έβλεπε στην Αθηνάς. Το 1922 λειτουργήσε σαν χώρος φιλοξενίας 1.500 Μικρασιατών προσφύγων, οι οποίοι προκειμένου να αντιμετωπίσουν το χειμωνιάτικο κρύο έκαigan για να ζεσταθούν τα σκηνικά και τα έπιπλα. Τον Απρίλη του 1939, επί δικτατορίας του Μεταξά, ο τότε Δήμαρχος της Αθήνας Κώστας Κοτζιάς, το κατεδάφισε με συνοπτικές διαδικασίες.

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ ΑΓΟΡΑ

Αθηνάς 42

Η Βαρβάκειος Δημοτική Αγορά άρχισε να οικοδομείται από το Δήμο Αθηναίων το 1878. Δημιουργήθηκε χάρη στον εθνικό ευεργέτη Ιωάννη Βαρβάκη και αποτελεί τον πιο αληθινό -και αποκαρδιωτικό συχνά- δείκτη της ευημερίας της χώρας. Σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Κουμέλη (τότε καθηγητής στο Πολυτεχνείο). Το 1884 μια πυρκαγιά έκαψε ολοσχερώς τις παράγκες της παλαιότερης Αγοράς της περιόδου της Τουρκοκρατίας. Η Νέα Αγορά αποπερατώθηκε το έτος 1886 και έκτοτε λειτουργεί αδιάκοπα.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΒΕΝΕΤΙΑ»

Αθηνάς 40

Το τριώροφο ξενοδοχείο «Βενετία» που δεσπόζει στη γωνία των οδών Αθηνάς και Ευριπίδου, οικοδομήθηκε κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα και αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα της ακμής του αθηναϊκού κλασικισμού. Η απλότητα της οργάνωσης της όψης μας δίνει μια εικόνα του αστικού ύψους της Αθηνάς στο τέλος του 19ου αιώνα. Σήμερα παραμένει εγκαταλελειμμένο.

Αθηνάς 32

Το διώροφο αυτό κτίριο της οδού Αθηνάς 32, με κατοικία στον όροφο και κατάστημα στο ισόγειο, οικοδομήθηκε το 1900. Αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα του όψιμου κλασικισμού. Η εσοχή στο κέντρο της πρόσοψης του ορόφου, φιλοξενούσε πιθανώς κάποιο διακοσμητικό γλυπτό.

Αγία Κυριακή

Αθηνάς 28

Μονόκλιτη καμαροσκέπαστη βασιλική. Η ανέγερσή της τοποθετείται στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Οι τοιχογραφίες του ναού είναι νεότερες αλλά διακρίνονται για την τεχνική και τη θεματολογία τους. Σύμφωνα με την παράδοση, η εκκλησία της Αγίας Κυριακής ήταν κοιμητηριακός ναός νεκροταφείου, που βρισκόταν μεταξύ αυτής και της Παντάνασσας (Μοναστηράκι).

ΣΤΟΑ ΚΑΪΡΗ

Αθηνάς & Καίρη 6

Πρόκειται για ένα κτίριο/στοά. Σχεδιασμένο έτσι ώστε η κίνηση του δρόμου από την οδό Καίρη να εισέρχεται εντός του κτιρίου, να συνεχίζει ανεμπόδιστα στον όροφο και ταυτόχρονα στο μικρό αστικό κενό προς την οδό Πολυκλείτου. Το υπόγειο ήταν κάποτε το μεγαλύτερο κέντρο ηλεκτρολογικού εξοπλισμού ενώ στο ισόγειο μαζί με τα καταστήματα γενικού εμπορίου βρίσκεται το ιστορικό οπλοδισθητήριο της οικογένειας Παπαϊωάννου. Στον όροφο, ακόμη και σήμερα, μπορεί κάποιος να βρει μικρές βιοτεχνίες και εργαστήρια, ενώ αν συνεχίσει προς την οδό Πολυκλείτου θα βρει καταστήματα με είδη συσκευασίας.

Αθηνάς 20 και Αθηνάς 22

Πλούσια μορφοπλαστική διακόσμηση στο πνεύμα του εκλεκτικισμού της Beaux-Arts που επικρατούσε στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Τα μεταλλικά κιγκλιδώματα των μπαλκονιών υιοθετούν τα μοτίβα που είχε διαδώσει γύρω στο 1900 ο Τσίλερ.

Αθηνάς 16 & Βορέου

Κατασκευή 1900. Ο εκλεκτικισμός στην Ελλάδα εμφανίστηκε στις αρχές του 20ου αιώνα σαν μια προσπάθεια ανανέωσης του μορφολογικού λεξιλογίου με ανάμιξη διακοσμητικών στοιχείων από διάφορα ρεύματα. Επί της ουσίας εκφράζει μια διακοσμητική αντιμετώπιση της αρχιτεκτονικής μορφολογίας αποδεσμευμένη από τις αυστηρές αρχές του νεοκλασικισμού.

Αθηνάς 8 & Αγίας Ειρήνης

Το διώροφο αυτό κτίριο οικοδομήθηκε τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα και αποτελεί ένα αξιόλογο δείγμα Art Nouveau, σε συνδυασμό με κλασικίζοντα στοιχεία. Απλό, διώροφο, κάτω μαγαζιά και είσοδος και πάνω κατοικία, όπου η όψη οργανώνεται με τέσσερις κομψές κορινθιακές παραστάδες, οι οποίες φέρουν κλασικό αέτωμα. Στο κέντρο το απαραίτητο μπαλκόνι επισφραγίζει την τυπική αθηναϊκή σύνθεση.

Αθηνάς 10 & Αγ. Ειρήνης

Υπόδειγμα του μοντέρνου κινήματος του 20ου αιώνα με τολμηρή καμπύλη, χαρακτηριστική η δυναμική έκφραση των μορφοπλαστικών στοιχείων της. Τολμηρό εύρημα της σύνθεσης χαρακτηρίζεται η τοποθέτηση παραθύρων στην καμπύλη συνάντησης των δύο όψεων.

Αθηνάς 4

Κτίριο του 1850, χτίστηκε ως κατοικία στον όροφο και κατάστημα στο ισόγειο. Αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα του Αθηναϊκού κλασικισμού με αετωματική στέψη και τις παραστάδες με κορινθιακά κιονόκρανα. Από τα πρωιμότερα δείγματα αρχιτεκτονικής που συναντάμε στο δρόμο.

